

Slutrapport

Deltagande i Nordiska konservatorsförbundets tjugoförsta internationella kongress 26 – 28 september 2018 i Reykjavik

Cultural heritage facing catastrophe: Prevention and recoveries

Nordiska konservatorsförbundets kongress anordnades den här gången av den isländska sektionen, NKF is, "nkf-ísland, félag norrænna forvarða-ísland", med över hundra deltagare. Från förutom Norden även Italien, Frankrike, Österrike, Lettland, Storbritannien, USA, Qatar, Kanada, Tyskland, Nederländerna, Nya Zeeland, Schweiz och Kroatien.

Den isländska sektionen med sin lilla organisationsgrupp hade arbetat stenhårt för att ro det hela i land och det hade de verkligen lyckats med. Tre intensiva konferensdagar med en avslutande guidad dagsutflykt den fjärde dagen, samt en femte dag för min egen del med besök på Islands Nationalmuseum och guidad historisk stadsvandring.

Passande för Island var också konferensens tema, kulturarvets utsatthet i samband med olika typer av katastrofer.

Det jag bär med mig av intryck från Island är en större förståelse kring isländarnas utsatthet när det gäller naturkatastrofer. Den ständiga risken för vulkanutbrott, översvämning, det hårda klimatet med mycket regn och blåst. T ex vägar som ibland inte är körbara. Den isländska väderappen har t ex information om jordskalv dygnet runt. Deras erfarenheter märktes också tydligt vid besöket på Nationalmuseets nyetablerade bevarande- och forskningscenter, där byggnaden med arkiv/magasin har utformats för att skydda samlingarna och annan utrustning mot eventuella framtida "askmoln". IPM hade i det sammanhanget lägre prioritet.

Den första dagens tema handlade om förebyggande åtgärder, riskbedömningar och tekniska lösningar, med inledning av Irene Karsten CCI, Kanada, som presenterade det riskbedömningsprojekt som genomförts av CCI. Flera presentationer relaterade till den ökade risken med katastrofer på grund av klimatförändringarna. Exempelvis projektet "Adapt Northern Heritage", men också i det förebyggande arbetet för museisamlingar. Från norsk sida presenterades en utbildning i första hjälpen efter en katastrof anpassad för de nordiska länderna, inspirerat från en utbildning anordnad av ICCROM/Smithsonian Inst. Intressant var också hur man vid Antofagasta museum i Chile har arbetat med ett kvalitetssystem för museiföremål i permanenta utställningar, det vill säga en systematisering av information kring byggnaden, samlingarna samt klimat- och ljusövervakningen.

Dag två tog upp fallstudier kring olika katastrofhändelser och inleddes av Polly Christie, England med ett exempel från branden i Glasgow School of Art. Med beskrivning av den akuta räddningsinsatsen och olika kreativa metoder under efterarbetet, som digital dokumentation, arkeologisk utgrävning och alternativ konservering. Under dagen fick vi bland annat höra om branden i det tyska plastmuseet, konserveringen av resterna av en 1600-tals mässhake från den nedbrunna träkyrkan i Ylivieska i Finland. Vidare en presentation från den italienska nationella räddningstjänsten om EU:s forsknings- och innovationsprojekt STORM, vars syfte är att förse myndigheter med en plattform för att stödja det inledande räddningsarbetet med information, för att snabbt bedöma exempelvis byggnaders säkerhetsnivå. Intressant var också det franska forskningsprojektet kring vattenskadade konstverk, olja på duk, så kallad blindering. Slutligen fick vi höra om olika räddningsinsatser efter jordbävningar på Haiti, i Nepal samt Christchurch, Nya Zeeland.

Dag tre behandlade den långsiktiga återhämtningen efter en katastrof och inleddes av Jerry Podany, USA om vikten att planera och hur. Jerry Podany undervisar, föreläser, skriver bland annat om skydd av museisamlingar som skadats vid en jordbävning. Från Alberta i Kanada fick vi ta del av lärdomar från översvämningen som drabbade museet, praktiskt arbete med föremålen, problem med silkepapper och pappersetiketter. Den sista presentationen om erfarenheterna från Eyjafjallajökulls utbrott 2010 och hur Skógar museum på södra Island drabbades, blev extra intressant då vi på nästa dags utflykt fick möjlighet att besöka och bli guidade på museet. Presentationen gav användbara tips i fyra steg hur man kan arbeta efter en katastrof och hur de i samband med arbetet bildade Blue Shield på Island.